Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KEAMS/beAKJA-J/22
Názov predmetu	Antropológia domorodých kultúr Južnej Ameriky
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	2
Vyučujúci	prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD. (prednášajúci), Mgr. Adam Uhnák, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Záverečná písomná skúška v skúškovom období za 30 bodov.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Záverečné hodnotenie

Záverečná písomná skúška v skúškovom období za 30 bodov.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A 1,0 výborne – vynikajúce výsledky len s minimálnymi chybami ‹92-100 %›
B 1,5 veľmi dobre – nadpriemerné výsledky s menšími chybami ‹83-91 %›
C 2,0 dobre – vcelku dobré, priemerné výsledky ‹74-82 %›
D 2,5 uspokojivo – dobré výsledky, ale vyskytujú sa významné chyby ‹65-73 %›
E 3,0 dostatočne – výsledky vyhovujú minimálnym kritériám ‹56-64 %›
FX 4,0 nedostatočne – absolvovanie predmetu si vyžaduje vynaložiť ešte značné úsilie a množstvo práce zo strany študenta ‹0-55 %›

Výsledky vzdelávania

Vedomosti: Študenti budú ovládať teóriu kultúrnych areálov a budú ju vedieť uplatniť na príklade Južnej Ameriky. Porozumejú spoločenskej organizácii juhoamerických Indiánov, ich zvykom a materiálnej i duchovnej kultúre. Budú tiež schopní reflektovať kultúrno-historické procesy v Južnej Amerike ako i etnickú a jazykovú štruktúru tohto kontinentu.
Zručnosti: Študenti budú schopní orientovať sa na mape Južnej Ameriky. Získané vedomosti im pomôžu pri predmetoch v ďalších semestroch, ktoré sú zamerané na iné časti amerického dvojkontinentu ako i na špecifické témy týkajúce sa indiánskych kultúr. Budú vedieť definovať pojmy súvisiace s teóriou kultúrnych areálov ako i s konkrétnymi juhoamerickými reáliami. Získajú taktiež jazykové kompetencie v terminológii týkajúcej sa domorodých kultúr Južnej Ameriky.

Profesijné kompetencie: Študenti budú schopní aplikovať získané vedomosti v neskoršej praxi v rôznych zamestnaniach (akademická sféra, múzeum, učiteľstvo, turizmus a i.).
Prenositeľné kompetencie: Ako študenti etnológie s vedomosťami o kultúrnej rozmanitosti sveta, dokážu viac chápať a akceptovať iných, čo im umožní napr. zlepšiť komunikáciu so svojím bližším i vzdialenejším okolím. Študenti tiež získajú prehľad v odbornej literatúre a schopnosť uvažovať v širších i užších kontextoch.

Stručná osnova predmetu

Geografické vymedzenie Južnej Ameriky
Kultúrne areály – kultúrne a jazykové vymedzenie Južnej Ameriky
Centrálne Andy – charakteristika kultúrneho areálu
Civilizácia Chavín
Civilizácia Paracas
Civilizácia Nazca
Civilizácia Moche
Civilizácia Tiahuanaco-Huari
Civilizácia Chimú
Civilizácia Inkov – dejiny a mýtus o príchode
Civilizácia Inkov – spoločenská organizácia a kultúrne znaky
Civilizácia Inkov – náboženstvo

Sylabus predmetu

Geografické vymedzenie Južnej Ameriky
Kultúrne areály – kultúrne a jazykové vymedzenie Južnej Ameriky
Centrálne Andy – charakteristika kultúrneho areálu
Civilizácia Chavín
Civilizácia Paracas
Civilizácia Nazca
Civilizácia Moche
Civilizácia Tiahuanaco-Huari
Civilizácia Chimú
Civilizácia Inkov – dejiny a mýtus o príchode
Civilizácia Inkov – spoločenská organizácia a kultúrne znaky
Civilizácia Inkov – náboženstvo

Odporúčaná literatúra

COE, M., SNOW, D., BENSON, E. 1997. Svět předkolumbovské Ameriky. Praha : Knižní klub, Balios. ISBN 80-7176-519-8.

KAŠPAR, O., VRHEL, F. 1985. Etnografie mimoevropských oblastí. Amerika I – Jižní Amerika. Praha : SPN. ISBN nemá.

ZACHAR, L., ZELENÝ, M. 1985. Prérijní a pralesní Indiáni. Bratislava : Mladé letá. ISBN nemá. KATZ, F. 1989. Staré americké civilizace. Praha : Odeon. ISBN 80-207-0151-6.
VON HAGEN, V. 1967. Pouštní říše ve starém Peru. Praha : Mladá fronta. ISBN nemá. FRIČ, A. V. 1981. Indiáni Jižní Ameriky. Praha : Panorama. ISBN nemá.
HEMMING, J. 1977. Dobytí říše Inků. Praha : Odeon. ISBN nemá.

STINGL, M. 1983. Uctievači hviezd. Po stopách stratených peruánskych ríš. Bratislava : Tatran. ISBN nemá.

STINGL, M. 1988. Synovia Slnka. Sláva a pád najväčšej indiánskej ríše. Bratislava : Tatran. ISBN nemá.

EREIRA, A. 2004. Poselství ze srdce světa. Praha : Rybka. ISBN 80-86182-81-9. PERRIN, M. 2000. Cesta mrtvých Indiánů. Praha : Argo. ISBN 80-7203-298-4.
CLASTRES, P. 2003. Kronika Indiánů Guayakí. Praha : Argo. ISBN 80-7203-430-8. LÉVI-STRAUSS, C. 1966. Smutné tropy. Praha : Odeon. ISBN nemá.
PÚCHOVSKÝ, J. 2010. Právne dejiny ríše Inkov a miestokráľovstva Peru. Bratislava : UK, Právnická fakulta. ISBN 978-80-7160-288-0.

BIOCCA, E. 2013. Sama mezi Indiány. Praha : Dauphin. ISBN 978-80-7272-433-8.

LOWIE, R. H. 1958. The Culture Area Concept As Applied to North and South America. 32nd International Congress of Americanists, s. 73-78. ISBN nemá.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

60 hodín, z toho:
Prezenčné: 24 hodín
samoštúdium: 36 hodín